

**İstanbul
Planlama
Ajansı**

İSTANBUL KENTSEL ANALİZ RAPORU

EYLÜL 2020

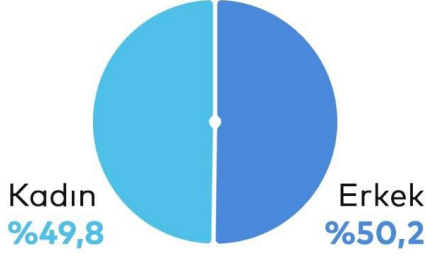
**Vizyon
2050
Ofisi**

İÇİNDEKİLER

- İÇİNDEKİLER
- 1 DEMOGRAFİK YAPI
 - 2 KENTLEŞME VE PLANLAMA
 - 3 KONUT VE BARINMA
 - 4 İSTİHDAM, KAYIT DIŞI ÇALIŞMA VE İŞSİZLİK
 - 4.1 İSTİHDAM
 - 4.2 KAYIT DIŞI ÇALIŞMA
 - 4.3 İŞSİZLİK
 - 5 YOKSULLUK VE GELİR DAĞILIMI
 - 6 DEPREM
 - 7 YEŞİL ALANLAR, KIYILAR VE MEYDANLAR
 - 8 ULAŞIM
 - 9 İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ, ÇEVRE VE EKOLOJİ
 - 10 KÜLTÜREL MİRAS
 - 11 GÖÇ
 - 12 GENÇLİK ARAŞTIRMASI
 - 13 COVID-19 ETKİSİ

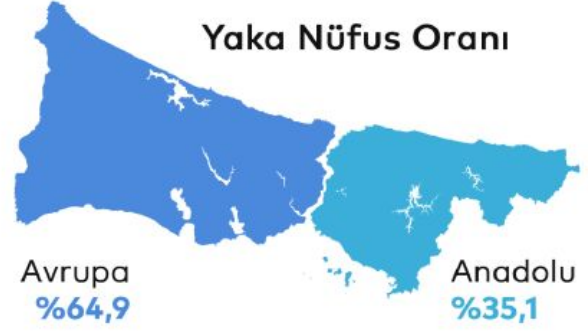
1 DEMOGRAFİK YAPI

Cinsiyet

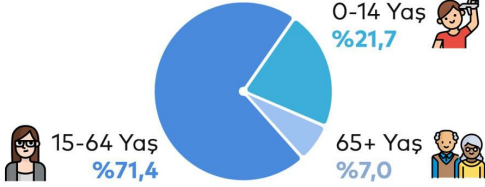

İstanbul'da erkek sayısı kadınlardan 61.245 daha fazla

İstanbul'un nüfus yoğunluğu Avrupa yakasında bulunuyor.

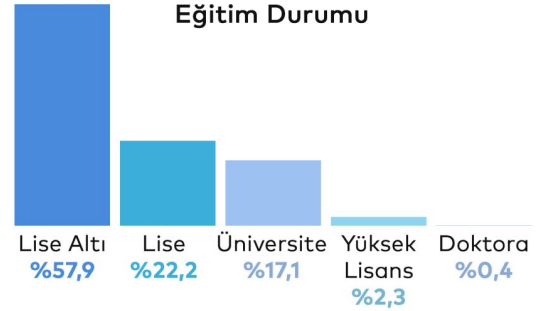
Yaş

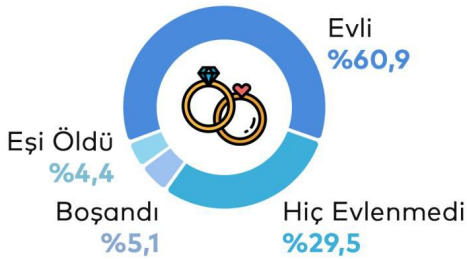
İstanbul'da yaşayan 5 kişiden biri 14 yaşından daha küçük yaşta

İstanbul'da yaşayan 5 kişiden 3'ünün lise mezuniyeti bulunmuyor.

Eğitim Durumu

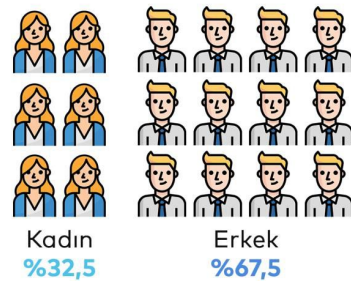
Medeni Durum

İstanbul'da yaşayan 15 yaş üzeri 10 kişiden 3'ü hiç evlenmedi.

İstanbul'da her 3 çalışandan 2'si erkek.

Çalışanların Cinsiyeti

2 KENTLEŞME VE PLANLAMA

“2009 İstanbul Çevre Düzeni Planı hedefi korunmalı, İstanbul’un kuzeye doğru büyümesi durdurulmalıdır”

İstanbul’un kentsel alanları 1980’li yıllardan beri kuzeye doğru büyümekte ve kırsal alanları baskı altına almaktadır.

Fatih Sultan Mehmet Köprüsü’nün yapılmasının ardından kentin kuzeyine yeni konut alanları eklenmiş; 2009 yılından itibaren yapılan imar revizyonları, tadilatlar ve rezerv alan ilanları İstanbul’un kuzeye doğru büyümesini oldukça hızlandırmıştır.

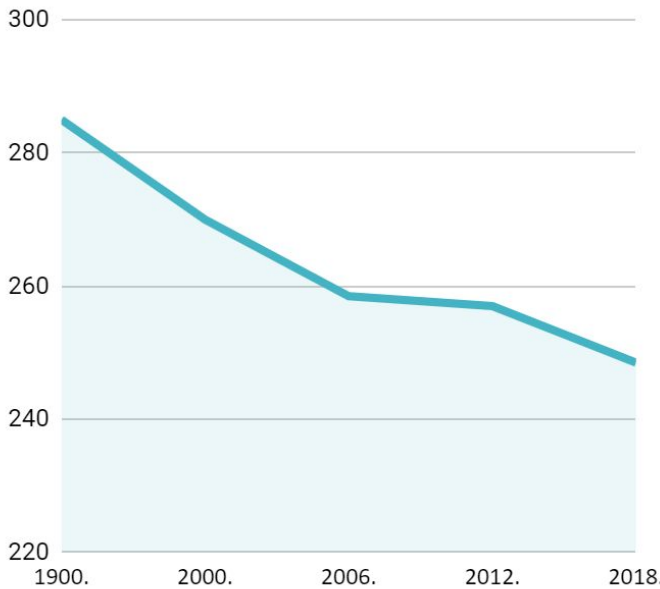

İstanbul’daki orman alanları 1990 yılında 285 bin hektar iken 2020 yılında yaklaşık 50 bin hektar gerileyerek 238 bin hektara düşmüştür.

“30 yılda İstanbul’un orman alanlarının %17,5’i yok edildi”

“İstanbul’un akciğerleri” olarak bilinen kuzey ormanları ve tarım alanları hızla azalmaya başlamıştır.

İstanbul’daki orman alanlarının yıllara göre değişimi

Kaynak: <https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/>
TÜİK, 2020. Bölgesel İstatistikler
Dünya Bankası, 2020.

İstanbul 25 yılda tarım alanlarının yaklaşık %25’ini kaybetti, Kanal İstanbul gerçekleştirildiği takdirde toplam %40’ını kaybedecek.

1995 yılında 93.560 hektar olan tarım alanları, yaklaşık %25 gerileyerek 2020 yılında 71.852 hektara düşmüştür.

2004-2019 yılları arasında “kişi başı ekilebilir alan” yaklaşık %35 oranında düşmüştür.

2 KENTLEŞME VE PLANLAMA

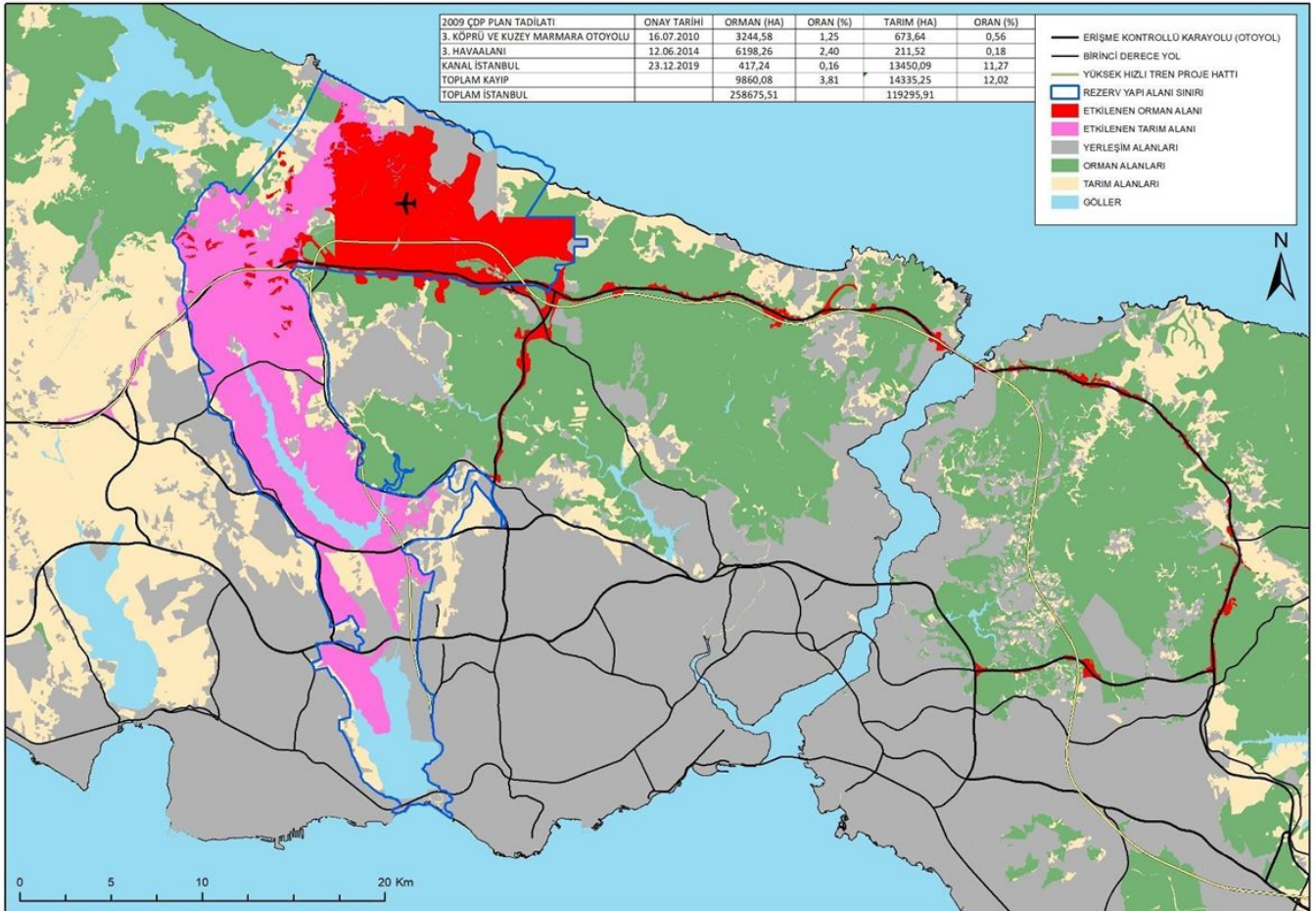
“Mega projeler ve yatırımlar İstanbul’un geleceğini tehdit ediyor”

İstanbul’un kuzeye doğru büyümesinin en önemli nedeni 2008’de yapılan idari değişikliklerle birlikte kentin kuzeyinde yeni ilçeler kurulması ve eş zamanlı olarak çeşitli plan notu değişiklikleri ve tadilatları aracılığıyla “Kuzey Marmara Otoyolu, üçüncü havalimanı, üçüncü köprü ve Kanal İstanbul” gibi doğaya geri dönülemez zararlar veren mega projelerin yürürlüğe konulmasıdır.

- Üçüncü Havalimanı inşaatı ile **61,9 km² orman alanı ve 2,11 km² tarım alanı** yok edilmiştir.
- Üçüncü Köprü ve Kuzey Marmara Otoyolu inşaatı ile **32,4 km² orman alanı ve 6,7 km² tarım alanı** yok edilmiştir.
- Kanal İstanbul projesi hayata geçirildiği takdirde **4,1 km² hektar orman alanı ile 134,5 km² tarım alanı** yok edilecektir.

Mega Projeler
98,6 km²
 orman alanı
143,3 km²
 tarım alanı
yok ediyor

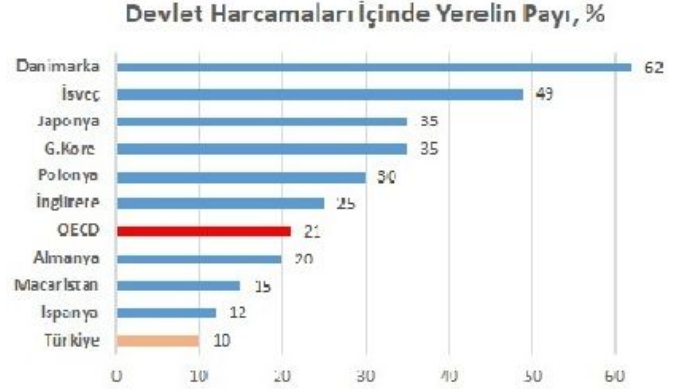

2016 ÇDP analizleri ve güncel uydu görüntülerinden CBS kullanılarak derlenmiştir.

2 KENTLEŞME VE PLANLAMA

“Yerel yönetimlerin bütçedeki payı azaldı”

Türkiye, merkezi bütçe, sosyal güvenlik kurumu ve yerelden oluşan toplam harcamalarda, yıllık ortalama %10 dolayındaki payı ile yerelin **en az kaynak kullandığı ülkeler arasında yer alıyor**. Bu pay büyüme yaşanan yıllarda ise ancak %12-13'ü bulabiliyor.

“Milli gelirin üçte ikisinin üretildiği kentlerde yerel yönetimlerde ana muhalefetin kazandığı belediyeler, kamu kaynaklarının ancak %9'unu kullanabiliyor”

Pandemi ile birlikte kamu gelirlerinin azalması ve tüketimin hızla düşmesi nedeniyle dolaylı vergi gelirlerinin düşmesi yerel yönetimlerin merkezden sağladıkları gelirleri de hızla azalttı. 2018 yılında merkezi bütçeden %9 pay alan yerel yönetimlerin bu payı, birçok belediye yönetiminin muhalefet partilerine geçtiği 2019'da %7,8'e indi. Pandeminin en yoğun yaşandığı 2020'nin ilk yarısında yerel yönetimlere 565 milyar TL'lik merkezi harcamadan 40,2 milyar TL, yani % 7,1'lik pay düşmüş durumda.

İstanbul'un Kamu Harcamalarında Payı
%3,5

YEREL YÖNETİMLERİN BÜTÇEDEN ALDIĞI PAY %

	2018	2019	2020/6 ay
HARCAMALAR Milyon TL	830.809	999.489	564.862
Mahalli İdarelere Hazine Yardımları	2.006	1.272	572
Mahalli İdarelere Verilen Paylar	72.485	76.559	39.725
Genel Bütçe Gelirlerinden İl Özel İdarelerine Ayrılan Paylar	3.136	3.321	1.710
Genel Bütçe Gelirlerinden Büyükşehir Belediyelerine Ayrılan Paylar	31.960	33.702	17.581
Genel Bütçe Gelirlerinden Diğer Belediyelere Ayrılan Paylar	9.347	9.884	5.108
Genel Bütçe Gelirlerinden Büyükşehir İlçe Belediyelerine Ayrılan	28.042	29.652	15.325
Mahalli İdarelere Yardım ve Pay	74.491	77.831	40.297
Merkezi Bütçeden Mahalli İdarelerin Payı (%)	%9,0	%7,8	%7,1

“Merkezi bütçeden alınan pay, 2019 yılında %7,8'e, 2020'nin ilk çeyreğinde %7,1'e düşürüldü”

3 KONUT VE BARINMA

“İstanbul’da mevcut bağımsız bölüm sayısı, imar planlarından gelen yapılaşma haklarından 5 milyon fazladır”

Çevre Düzeni Planına göre 2035 yılı için İstanbul’un nüfus projeksiyonu **16 milyondur**. 2019 TÜİK rakamlarına göre ise nüfus **15,5 milyon olmuştur**.

Şu anki rakamlarla ÇDP’de belirlenen nüfus projeksiyon sınırında olmamıza rağmen, zaman içerisinde gerek plan tadilatları gerekse de kaçak yapılaşmayla bağımsız birim sayısı bu nüfus ihtiyacının çok üstünde bir sayıya ulaşmıştır.

2019 Nüfus

15.519.267

2020 Bağımsız
Bölüm Sayısı

7.142.990

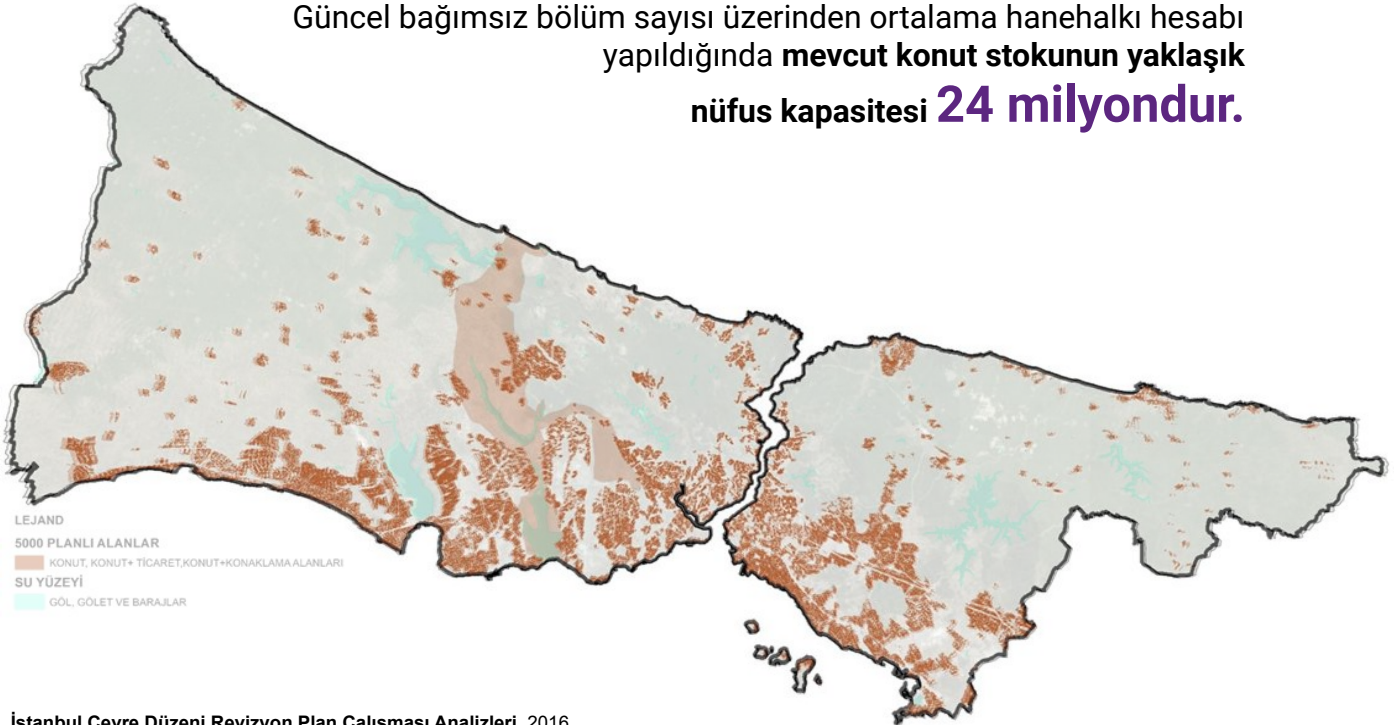
2020 Bina Sayısı

1.135.877

ADNKS sonuçlarına göre 2019 yılı ortalama hane halkı büyüklüğü 3,35’tir.

1/5000 Nazım İmar Planlarından Gelen Doygun Nüfus
Yaklaşık 19 milyon kişidir.

Güncel bağımsız bölüm sayısı üzerinden ortalama hanehalkı hesabı yapıldığında **mevcut konut stokunun yaklaşık nüfus kapasitesi 24 milyondur**.

LEJAND
5000 PLANLI ALANLAR
KONUT, KONUT+TİCARET, KONUT+KONAKLAMA ALANLARI
SU YÜZEYİ
GÖL, GÖLET VE BARAJLAR

İstanbul Çevre Düzeni Revizyon Plan Çalışması Analizleri, 2016.
İstanbul Deprem Çalıştay Raporu, 2019.
Endeksa.com, Şubat 2020.
İBB, İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı, 2020.

3 KONUT VE BARINMA

“İstanbul’da konut stoku artmasına rağmen barınma sorunu çözülüyor”

Barınma ve konut sorunu İstanbul’un temel ve acil olarak çözülmesi gereken sorunlarının başında gelmektedir. Konut stoku arttırma uygulamaları soylulaştırma, mülksüzleştirme gibi büyük problemlere yol açmıştır. İstanbul genelinde özellikle 5366 sayılı Yenileme Kanunu ve 6306 sayılı Dönüşüm Kanunu çerçevesinde yapılan uygulamalar barınma ve konut sorununun daha da derinleşmesini beraberinde getirmiştir.

Şubat 2020 sonu itibarıyla
250 binden fazla
boş konut

En fazla bağımsız bölüm sayısı
Esenyurt (397.531)
Küçükçekmece (324.112)
Kadıköy (319.162)
Pendik (308.251)
Ümraniye (302.251)

Merkez Bankası verilerine göre
2010-2019 yılları arasında
konut fiyatları İstanbul’da
üç kat arttı

Türkiye’deki satılık
konutların %28’i
İstanbul’da

İstanbul’daki binaların %67,8’i 2000 yılı öncesinde inşa edilmiştir.

Yapım yılına göre İstanbul’daki bina stok durumu şöyledir:

- 1980 öncesi: 255.000
- 1980-2000 arası: 538.800
- 2000-2019 arası: 376.000 bina olmak üzere toplam 1,13 milyon konut bulunmaktadır.

Toplam
1,13
milyon
konut

“İstanbul’da 2000 yılı öncesi inşa edilen 793 bin 800 bina yıkılma tehlikesiyle karşı karşıya”

4 İSTİHDAM, KAYIT DIŞI ÇALIŞMA VE İŞSİZLİK

4.1 İSTİHDAM

“Sanayi istihdamı azalıyor, hizmet sektörü yeterli istihdam yaratamıyor”

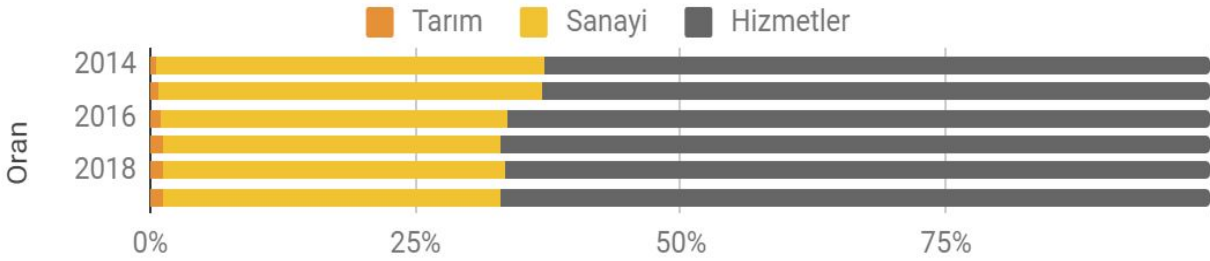
2016'dan bu yana hizmet sektöründeki istihdam artışının oldukça sınırlı olduğu görülmektedir.

2018-2019 arasında istihdam edilenlerin sayısı 122 bin azalmıştır. Bu düşüşün yarısını hizmetler (60 bin), diğer yarısını ise sanayi sektörü (61 bin) oluşturmaktadır.

2014-2019

Sanayi istihdamı
oranı %4,9 Azaldı

Hizmet istihdamı
oranı %4,2 Arttı

2004-2018 yılları arasında İstanbul'da istihdamın yaş gruplarına göre dağılımı iki önemli olguya işaret etmektedir.

- 55-64 yaş grubu içerisindeki %14,2'lik artış, 35-44 yaş grubu içerisindeki artış oranından (%12) fazladır.
- 65 yaş üzerindeki yurttaşların istihdama katılımı aynı zaman zarfında %4 artmıştır.
- Emeklilikten sonra çalışma oranının arttığını ve güvencesiz-düzensiz çalışmanın yaşlanan nüfus içerisinde de yaygınlaştığını göstermektedir.

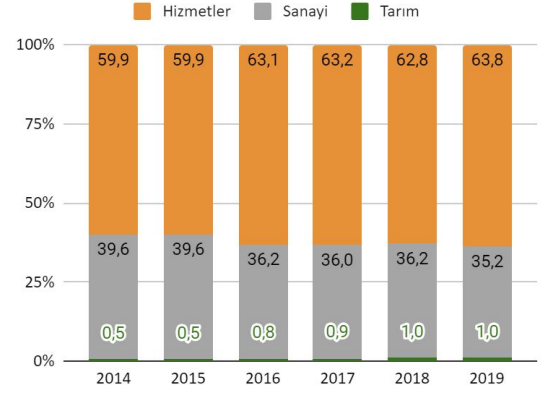
“Genç işsizliği kalıcı hale geliyor, emeklilik sonrası çalışma artıyor”

4 İSTİHDAM, KAYIT DIŞI ÇALIŞMA VE İŞSİZLİK

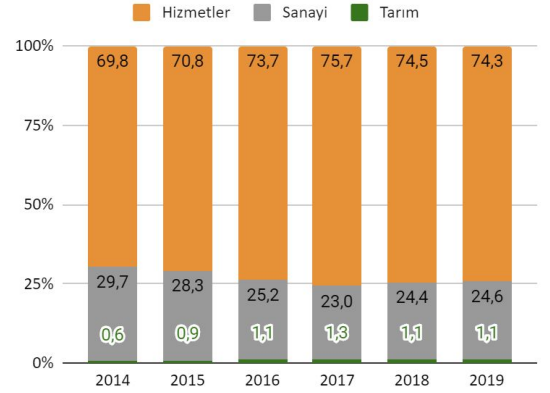
4.1 İSTİHDAM

- 2014-2019 yılları arasında 372 bin erkek ve 430 bin kadın istihdama dahil olmuştur.
- Hizmetler sektöründe erkek istihdamındaki **artış 342 bin** olmuştur ve erkeklerin bu sektördeki oranı **altı yıl içerisinde yüzde 5'e** yakın bir oranda artmıştır. Aynı zaman zarfında bu işkolunda **çalışan kadınların sayısına 389 bin kişi eklenmiştir**. Hizmetler sektörü kadınlarda en yüksek artışın yaşandığı sektördür.
- Sanayi sektöründe kadınlarda **oransal olarak yüzde 5'lik bir azalma** kaydedilmiş fakat istihdam edilen **kadınların sayısı 27 bin artmıştır**. Sanayi sektöründe toplam istihdamın da düştüğü düşünüldüğünde kadınların istihdam sayılarındaki bu artış iki biçimde açıklanabilir. Bunlardan **birincisi özellikle ekonomik durgunluk dönemlerinde kadınların sanayide daha düşük ücretler ve daha güvencesiz şartlarda çalışmalarıdır**. Diğeri ise erkeklerin daha yoğun olarak istihdam edildiği sanayi alt sektörlerinin İstanbul'daki payının giderek azalmasıdır.

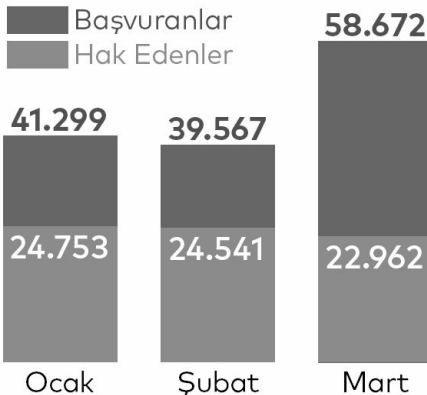
Erkek

Kadın

“Sanayi sektöründe çalışan erkeklerin oranı yüzde 4 civarında azalmıştır”

Mart ayında İstanbul'da işsizlik ödeneğine başvuranların sayısı **%40 arttı**. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise Mart ayında bir önceki aya göre **%6,4** azaldı.

Hizmet sektöründe çalışan kadınlar 6 yıl içerisinde %5 artmıştır

“Hizmet sektöründe çalışan kadınların oranı %74,2”

4 İSTİHDAM, KAYIT DIŞI ÇALIŞMA VE İŞSİZLİK

4.2 KAYIT DIŞI ÇALIŞMA

“Kayıt dışı çalışanların oranı artıyor”

İstanbul’da kayıt dışı çalışanların oranı 2004-2013 yılları arasında yarı yarıya azalırken; 2013’ten sonra terse dönerek artmaya başlamıştır.

2018-2019 yılında kayıt dışı çalışma oranı %2 azalmıştır. Bu düşüşün nedeni ise **sanayi istihdamındaki daralma ve inşaat sektöründe işsizliğin hızlı artışıyla birlikte hizmetler sektöründeki kayıt dışı çalışmanın sınırlı kalmasıdır.**

2013-2018 yılları arasında
%4,5
oranında
artış

2018-2019 yıllarında **%2**
oranında
azalış

“Kayıt dışı çalışma oranı en fazla hizmet sektörü ve tarımda artıyor”

2014-2019 yılları arasında İstanbul’daki kayıt dışı çalışma oranlarının tarım, sanayi ve hizmet sektörlerine göre dağılımına bakıldığında

Tarımda
2 kat artış

Hizmet sektöründe
%6 artış

“55 yaş üzerindeki yurttaşlar arasında kayıt dışı çalışma oranı artıyor”

2014-2019 yılları arasında
%10,6 artış

35-54 yaş grubunda
%8,2’lik bir artış

4 İSTİHDAM, KAYIT DIŞI ÇALIŞMA VE İŞSİZLİK

4.3 İŞSİZLİK

“İstanbul’un 2019 yılı işsizlik oranı %15; en yüksek artış hizmet sektöründe”

İstanbul’da işsizlik oranı 2013 yılından bu yana düzenli olarak artmaktadır. Sadece 2017-2018 aralığında bir puanın üzerinde düşen işsiz sayısı, **2019 yılında yeniden yükselerek %15’e tırmanmış ve 2009 krizi esnasındaki seviyelere yaklaşmıştır.**

2006-2019 yılları arasında İstanbul’daki toplam işsizlik oranı (EUROSTAT, 2019; TÜİK, 2019)

2014-2019 yılları arasında;

- Sanayi sektöründeki toplam işsizlik oranı %8 azalmıştır. Bu düşüşün esas nedeni sanayi istihdamındaki daralmadır.

Sanayi
sektöründeki
toplam işsizlik oranı
%8 azalmıştır.

Hizmet
sektöründeki
toplam işsizlik oranı
%7,8 oranında
artmıştır

“Her 4 gençten 1’i işsiz, tüm yaş gruplarında işsizlik oranı %10’un üzerinde”

2004-2019 yılları arasında istisnasız bütün kesimler için işsizliğin arttığı görülmektedir.

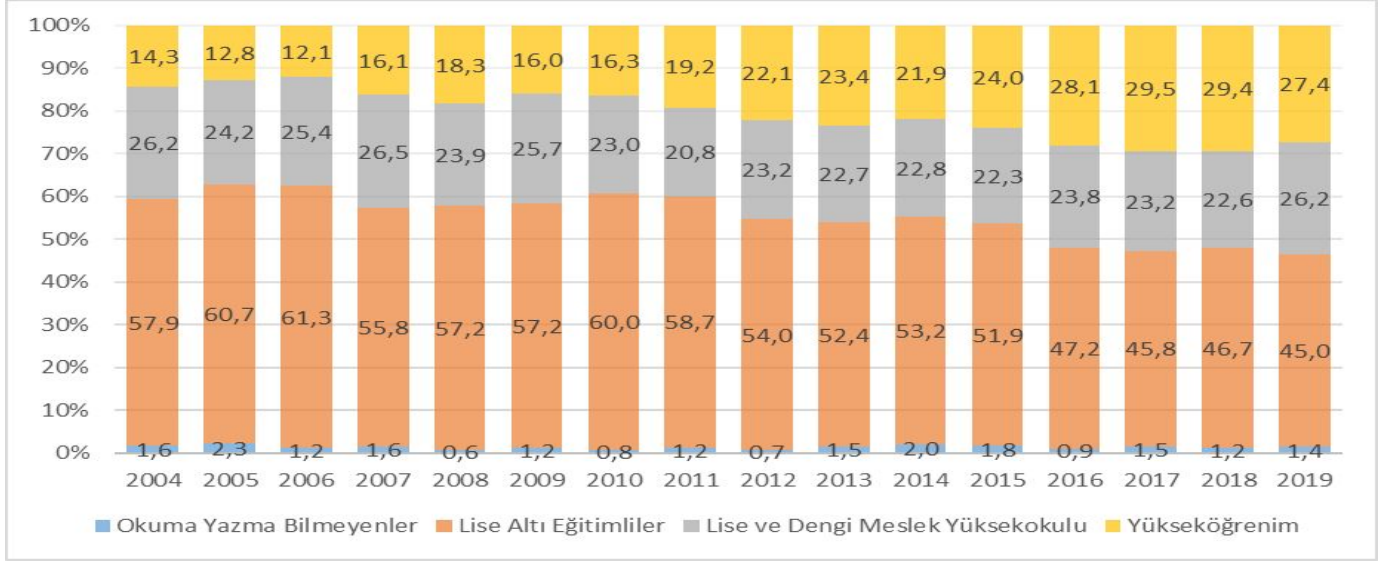
20-24 yaş
grubunda işsizlik
%5,8 oranında
artmıştır

15-19 yaş
grubunda işsizlik
%4,7 oranında
artmıştır

4 İSTİHDAM, KAYIT DIŞI ÇALIŞMA VE İŞSİZLİK

4.3 İŞSİZLİK

“Üniversite mezunu işsizlerin sayısı 15 yılda iki katı arttı”

2004-2019 yılları arasında İstanbul'da işsizliğin farklı eğitim durumları arasındaki dağılımı (TÜİK, 2019)

2019 yılı itibarıyla İstanbul'da aktif olarak iş arayan **277 bin üniversite mezunu bulunmaktadır.**

“Her 10 üniversite mezunundan sadece 3 tanesi bir seneden az sürede iş bulabiliyor”

2004-2019 yılları arasında İstanbul'da bir yıldan fazla süredir iş arayan üniversite mezunu işsizlerin oranı **15 yılda %8 oranında artmıştır.**

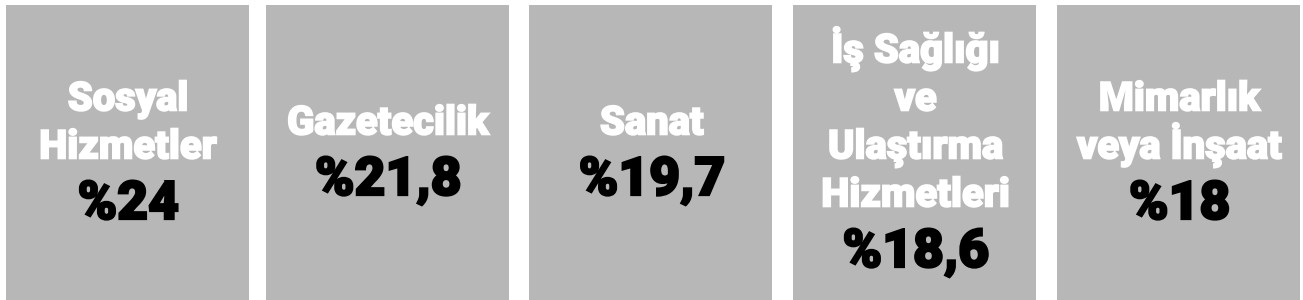
Yeni mezun olmuş ve aktif olarak iş arayanların **%71,5'i bir seneden fazla bir sürede iş aramaktadır.**

4 İSTİHDAM, KAYIT DIŞI ÇALIŞMA VE İŞSİZLİK

4.3 İŞSİZLİK

“Sosyal hizmetler, gazetecilik, sanat ve mimarlık gibi bölümlerden mezun olan gençlerin arasındaki işsiz sayısı daha fazla”

2019 yılında verilerine göre yükseköğrenim mezunların arasında **işsizliğin en yüksek görüldüğü alanlar ve oranları** aşağıdaki gibi sıralanmaktadır.

2019 yılında verilerine göre yükseköğrenim mezunların arasında **işsizliğin en düşük görüldüğü alanlar ve oranları** aşağıdaki gibi sıralanmaktadır.

“ Türkiye tarihinin en büyük iş ve istihdam kaybı yaşanıyor”

DİSK'in Temmuz 2020'de yayınladığı İşsizlik ve İstihdamın Görünümü Raporuna göre COVID-19 etkisiyle revize edilmiş **geniş tanımlı işsiz ve iş kaybı sayısı** Türkiye genelinde **17,7 milyonu aştı**.

COVID-19 süresince **3,5 milyon işçi kısa çalışma ödeneği ve 1,8 milyon işçi de ücretsiz izin ödeneği (nakdi ücret desteği) aldı. İŞKUR bu kişileri işsiz saymadı.**

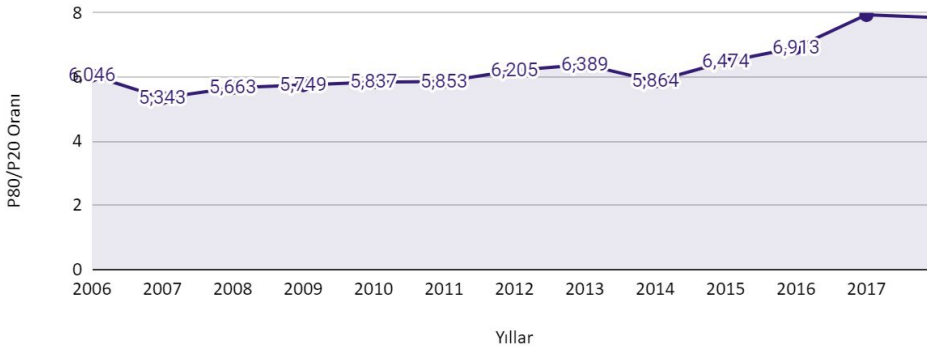
- **Kadın işgücü ve istihdamı hızla düşüyor:** Son bir yılda toplam işgücü %9,3 gerileyerek, erkeklerde işgücü %7 ve kadınlarda işgücü %13,9 azaldı.
- **Haftalık ortalama çalışma süresi bir yılda 5,1 saat azaldı:** Kısa çalışma ve ücretsiz izin uygulamalarının yaygınlaşmasıyla son bir yılda haftalık fiili çalışılan ortalama süre toplamda %11,4; erkeklerde %12,3 ve kadınlarda %10,4 oranında düştü.
- **İş aramayıp çalışmaya hazır olanların ve ümitsiz işsizlerin sayısı patladı:** Son bir yılda ümitsizlerin sayısı 1 milyon 310 bine, iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar ise 3 milyon 150 bine yükseldi.

5 YOKSULLUK VE GELİR DAĞILIMI

“İstanbul’da en yüksek ve en düşük gelir grubu arasındaki fark 8 katına çıktı”

İstanbul’un 2006-2018 yılları arasında Gini katsayısının 0,36’dan 0,43’e çıkması gelir dağılımındaki eşitsizliğin arttığını gösterir.

P80/P20 oranı ise en yüksek gelire sahip %20’lik dilimin en düşük gelire sahip %20’lik dilime oranını ifade eder. 2006-2018 yılları arasında P80/P20 oranı **6,04’ten 7,8’e yükselmiştir.**

Yoksulluk

%13

2017’den itibaren hızla artıyor.

2007 yılında %7

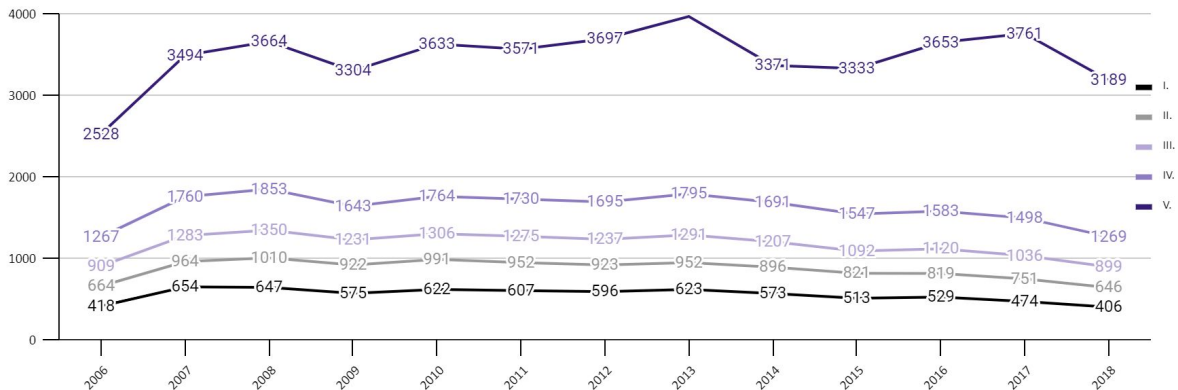
“Son 5 yıl içerisinde en yüksek gelire sahip %20’lik dilimin payı diğer gruplara göre çok daha fazla arttı”

2006-2018 yılları içerisinde İstanbul’da en yüksek harcanabilir gelire sahip %20’lik **V. dilimin ortalama geliri** diğer gelir gruplarına kıyasla **çok daha büyük bir artış göstermiştir.**

“ABD Doları cinsinden hane halkı aylık gelirleri 2006 yılı seviyesinin altındadır”

ABD doları baz alınarak hazırlanan tabloda, en yüksek gelire sahip %20’lik dilim hariç, hane halkı aylık gelirlerinin **2013 yılından itibaren düzenli olarak azaldığı** ve **2006 yılı seviyesinin altında olduğu** görülmektedir.

Hanehalkı Kullanılabilir Gelire Göre Yüzde 20’lik Gruplar (ABD Doları)

5 YOKSULLUK VE GELİR DAĞILIMI

“Genel tüketim harcamalarında hayatın en pahalı olduğu şehir İstanbul”

İstanbul sadece Türkiye'nin fiyat düzeyi endeksi en yüksek olan bölgesi değil aynı zamanda gıda ve alkolsüz içecekler, konut, eğlence ve kültür, eğitim ve mal ve hizmetler ana gruplarında da fiyatların en yüksek olduğu şehirdir.

İstanbul'un ortalama 114,8 olan fiyat düzeyi endeksinin çeşitli gruplardaki puanları aşağıdaki gibidir. İstanbul, bu grupların tamamında Türkiye'deki en yüksek endekse sahip kenttir. (endeksin 100'den büyük olması Türkiye ortalamasına göre pahalı olarak kodlanır)

İstanbul
Türkiye'deki en
yüksek fiyat
endeksine
sahip kenttir.

Gıda ve alkolsüz içecekler ana grubunda en yüksek fiyat düzeyi endeksi: **111,0**

Konut ana grubunda fiyat düzeyi endeksi:
150,1

Eğlence ve kültür ana grubunda fiyat düzeyi endeksi:
106,6

Eğitim ana grubunda fiyat düzeyi endeksi:
141,7

Çeşitli mal ve hizmetler ana grubunda fiyat düzeyi endeksi: **110,1**

“İstanbul'da yoksul haneler aylık gelirlerinin yarısından fazlasını gıda ve barınmaya harcamak zorunda kalırken, daha zengin haneler daha yüksek oranda eğitime, kültüre ve dışarıda yemek yemeye harçayabiliyor”

“İstanbul'un en yoksul %20'si ile en zengin %20'si arasında tüketim harcamalarının dağılımı farklılaşıyor.”

İstanbul En Yüksek Harcama Kalemi (Sırayla)

Konut ve Kira

Gıda ve Alkolsüz İçecekler

Ulaştırma

En yoksul %20'lik grup daha yüksek oranda temel ihtiyaçlara yani "gıda ve alkolsüz içecekler" ile "konut ve kira" kalemlerine harcama yaparken, en zengin %20 bu kalemlere daha düşük oranda harcama yapıyor. Diğer yandan, en zengin %20 daha yüksek oranda "eğlence ve kültür", "eğitim hizmetleri" ve "lokanta ve oteller" kalemlerine harcama yapabiliyorken bu oranlar en yoksul % 20'lik grupta oldukça düşük.

5 YOKSULLUK VE GELİR DAĞILIMI

“Açlık ve yoksulluk sınırı artıyor, mutfak harcamaları meyve-sebze fiyatlarının gerilemesi ile azalıyor”

Türk-İş’in 2020 Temmuz raporuna göre dört kişilik bir ailenin

Sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı, yani açlık sınırı 2.406,46 TL’dir.

Bekar bir çalışanın “yaşama maliyeti” ise aylık 2.919,00 TL olarak hesaplanmıştır

Gıda Harcaması ile Birlikte

Giyim, Konut (Kira, Elektrik, Su, Yakıt), Ulaşım, Eğitim, Sağlık Ve Benzeri İhtiyaçlar için Yapılması Zorunlu Diğer Aylık Harcamaların

Yoksulluk Sınırı 7.838,62 TL’dir.

Dört Kişilik Bir Ailenin

Aylık Gıda Harcaması (Mutfak Masrafı)

Yılın İlk Yedi Ayı İtibarıyla

2019 Yılı Sonuna Göre 244 TL ARTTI

Temel İhtiyaçlar

Yapılması Gereken Toplam Harcama

794 TL Artış Göstermiştir.

“Bekar bir çalışanın yaşama maliyeti de dört kişilik bir ailenin açlık sınırı da asgari ücretin üstündedir”

6 DEPREM

Türkiye, Avrupa ve Orta Asya ülkeleri arasında deprem riski açısından açık ara birinci sırada gelmektedir. Türkiye’de 1900-2019 yılları arasında ortalama 6,5 yılda bir 7 ve üzerinde büyüklüğe sahip depremler meydana gelmiştir.

- Türkiye’de ülke yüzölçümünün %66’sı aktif fay hatları üzerindedir ve nüfusun %70’i deprem bölgelerinde yaşamaktadır. Son yüzyılda gerçekleşen doğal afetlerde kayıp ve hasarların %75’i deprem kaynaklı olmuştur.
- İstanbul fayında, 1766’dan sonra ciddi bir deprem olmamıştır ve 30 yıl içinde büyük bir deprem beklenmektedir.

1900-2019 arasında
Türkiye’de 6,5 yılda bir
7 ve üzerinde büyüklükte deprem oldu

Nüfusun **%70’i deprem bölgelerinde yaşıyor**

Kayıp ve hasarların %75’i deprem kaynaklı

“2001 sonrası yapılan yeni binalar yapı denetimi açısından depreme hazır değil”

İstanbul’da Ekim 2019’da yaşanan 5,8 büyüklüğündeki orta çaplı deprem sonrasında 25 okul ve kamu binası hasar görmüş ve bunların 19’unu 2001 yapı denetimi düzenlemesinden sonra inşa edilmiş yeni binalar oluşturmuştur.

- 2001 tarihli ve 4708 sayılı yapı denetimi yasası yeni binaların depreme dayanıklılık denetiminden geçmesini zorunlu tutmuştur. Ancak yasa, depreme karşı yapı denetimini, ücretini binanın müteahhidinden alan özel firmalara bırakmıştır. Dolayısıyla 2001 sonrası yapılan yeni binaların da depreme gerçekten ne ölçüde dayanıklı olduğu bilinmemektedir.
- **Kasım 1999’dan beri deprem için toplanan ve miktarı 72 milyar liraya ulaşan özel tüketim vergileri depreme ilgili bilimsel rapor ve incelemelerde yüksek riskli olduğu açıkça belirtilen ilçe ve bölgelerdeki binaların güçlendirilmesi ve dönüştürülmesi için kullanılmamıştır.**

Ekim 2019 depreminde hasar gören **25 okul ve kamu binasından 19’u**
2001 sonrasında inşa edilmiştir

Deprem için
Kullanılmayan ÖTV
72 Milyar TL

6 DEPREM

“6306 sayılı Kanunun verdiği istimlak yetkisi deprem riski olan alanları dönüştürmek için değil, arsa değeri yüksek arazilere el koymak için kullanıldı”

2012 tarihli “6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi hakkında” kanun “herhangi bir bölgede deprem ve doğal afet riskini gerekçe göstererek çok geniş çaplı ve zorunlu istimlak” hakkını hükümete tanımıştır. Ancak kanunun verdiği olağanüstü yetkiler İstanbul Deprem Risk Analizlerine dair bilimsel raparlarda “riskli alan” olarak belirtilen ilçelerde kentsel dönüşüm için değil arsa değeri yüksek ancak deprem riski düşük ilçelerde yeni yapılaşma ve rant alanları yaratmak için kullanılmıştır.

2012 yılında, İBB tarafından hazırlanan Afet Risk Yönetimi için Megaşehir Gösterge Sistemi (MegaİST) çalışmasında yer alan “İstanbul İlçe Bazlı Toplam Risk Dağılımı” analizine göre İstanbul’da deprem sonrasında en çok can ve mal kaybının yaşanacağı ilk üç ilçe sırasıyla Fatih, Bahçelievler ve Avcılar’dır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 6306 sayılı yasa ile “riskli alan” ilan edilen bölgeleri arasında bu en riskli üç ilçeden hiçbir mahalle yer almamaktadır. Bakanlık bu ilçelerden mahalleler yerine Armutlu, Derbent, Çubuklu gibi “deprem riski düşük, arsa değeri yüksek” alanlara el koymak için afet yasasını suistimal etmiştir.

Deprem riski yüksek ilçeler ile afet ve kentsel dönüşüm bölgesi olarak ilan edilen bölgeler arasındaki bu bağlantısızlık aşağıdaki haritada da açıkça görülebilir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 6306 sayılı Kanun ile “riskli alan” ilan edilen bölgeler ile Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı tarafından riskli olarak tespit edilen bölgeler (BİMTAŞ, 2020)

7

YEŞİL ALANLAR, KIYILAR VE MEYDANLAR

“İstanbul’da kişi başına düşen yeşil alan miktarı yasal standardın yarısının altındadır”

İstanbul’da yeşil alan planlaması **bütünleşik olmayan, yeşil parçalar arası bağlantılılığı sağlamayan parçacıl** bir şekilde ele alınmaktadır. Dünyada **iklim değişikliğine duyarlı, kent içerisindeki ve çevresindeki doğal alanları koruyarak biyolojik çeşitlilik ve ekolojik dengenin sürdürülebilirliğini** sağlayan yeni yaklaşımlar benimsenmektedir. Türkiye’de ise hala **“kişi başına düşmesi gereken minimum miktar”** yaklaşımı üzerinden planlanmaktadır.

Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği’ne göre 15 m² yeşil alanın düşmesi gerekmektedir.

- 2019 yılı itibarıyla İstanbul genelinde;
 - o Parklar ve yeşil alanlar 19.121.480 m²,
 - o Rekreasyon alanları (korular ve hobi bahçeleri) 8.704.324 m²,
 - o Mesire alanları 35.736.200 m²,
 - o Tabiat parkları 50.316.900 m²’dir.
- Kişi başına düşmesi gereken 15 m² yeşil alan hesabına göre Beykoz, Şile, Adalar, Çekmeköy, Silivri, Çatalca, Sarıyer ve Arnavutköy ilçeleri dışında diğer tüm ilçelerin yasal standartların altında kaldığı görülmüştür.

İstanbul’da
2016 yılında
kişi başına
düşen aktif
yeşil alan
2,67 m²

“Dünyanın önde gelen şehirleri kişi başına düşen yeşil alan miktarına göre sıralandığında İstanbul sonuncu sırada”

- World Cities Culture Forum’un 2019 yılında yaptığı araştırmada, İstanbul 2015 yılı verilerine göre **37 şehir** arasında **kişi başına düşen 2,2 m²/kişi** yeşil alan miktarı ile **son sırada yer almaktadır.**

Oslo
68 m²

Viyana
45,5 m²

Londra
33 m²

Paris
9,5 m²

7 YEŞİL ALANLAR, KIYILAR VE MEYDANLAR

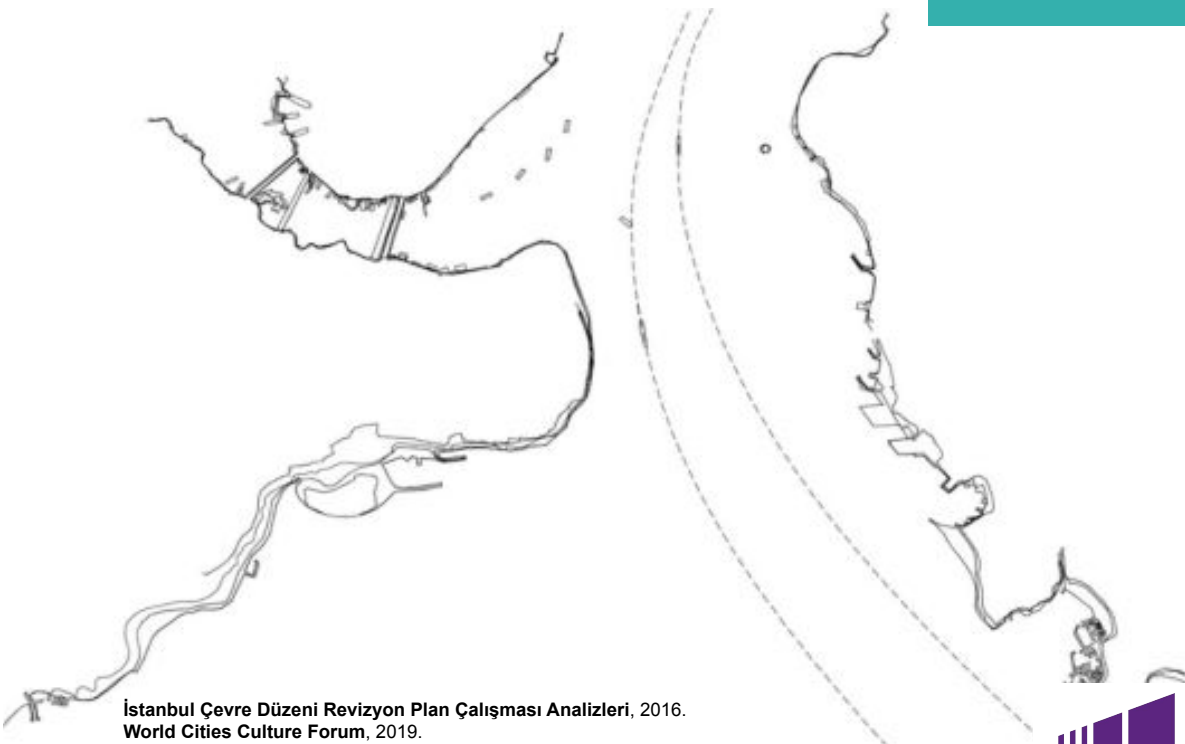
“İstanbul’un kıyı alanları planlanırken kamu yararı göz ardı ediliyor, yurttaşların kıyılara erişimi önündeki engeller artıyor”

- **İstanbul’da kıyı alanlarının** toplam uzunluğu **690 km’dir**. Bu alanların;
 - o **%42’si erişilebilir**,
 - o **%18’i yarı erişilebilir** (üniversite kampüsleri, iskele, liman, kamu binaları vb. kullanımlar),
 - o **%40’ı erişilemez** (özel konut alanları, askeri alanlar vs.) durumdadır.
- 2002 yılından itibaren hayata geçirilen mega projeler ile kıyı alanlarının erişilebilirliği **gittikçe daralmaktadır**.
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilen olumlu ÇED raporlarına rağmen kıyı alanlarının bütünlüğünü bozan ve yasal mevzuatlara aykırı bir şekilde 2002 yılından itibaren projeler hayata geçirilmeye başlamıştır.

**İstanbul kıyı
uzunluğu
690 km**

**%40’ı
erişilemez**

8 ULAŞIM

“İstanbul metro hatları ve raylı sistem ulaşımı açısından dünya standartlarının oldukça gerisinde”

- “Bin kişiye düşen metro ağı uzunlukları” baz alınarak yapılan şehirler sıralamasında İstanbul tüm şehirler arasında **21. sırada** yer almıştır.
- Gün içerisinde İstanbulluların **%35’i 12 km’den fazla mesafe** giderek diğer şehirlere kıyasla en fazla mesafeyi gitmektedir.

- Bir boğaz ve deniz kenti olan İstanbul’da **1994 yılında** deniz ulaşımının toplu taşıma içindeki oranı **%5,65** iken **2009 yılında %2,90’a** gerilemiştir. **2019 yılında ise bu oran %4,90’a** çıkmıştır.
- **2011 yılında deniz ulaşımının özelleştirilmesi** iç hatların azaltılmasına neden olmuştur.

“İstanbul, akılcı bir trafik planlamasından yoksundur”

- Londra ve Paris’te olduğu gibi “özel araç giriş çıkışlarının erişimini kısıtlayan” kararlara ihtiyaç vardır.
- Bisiklet gibi alternatif ulaşım türlerinin diğer ulaşım türleriyle entegre bir şekilde kullanılabilmesine olanak sağlamalıdır.
- Yeni karayolu inşaatlarından ziyade, mevcut ulaşım sisteminin daha kapsamlı ve nitelikli bir hale getirilmesini ele almalıdır.

“Bisikletli ulaşım, İstanbul’un en yetersiz olduğu alanlardan biridir”

“İstanbul, dünyada en fazla trafik sıkışıklığı yaşayan 9. şehirdir”

- İstanbul **trafik sıkışıklığı** endeksine göre;
- 2017 yılında **375 şehir arasında 5. sırada**,
- 2018 yılında **403 şehir arasında 6. sırada**,
- 2019 yılında **416 şehir arasında 9. sırada**

“İstanbul, iklim değişikliği açısından Avrupa’daki en yüksek riske sahip liman kentidir”

İstanbul için beklenen iklim değişiklikleri ve ekstrem hava olayları şunlardır:

- **Sıcaklık değişimi:** +1 ile 4,5 °C arası artış
- **Yaz sıcaklığı artışı:** 1,5 x kış sıcaklık artışı
- **Sıcaklıkların 0 °C’nin altına düştüğü gün sayısı:** 0
- **Yağış değişimi:** Yıllık yağışlarda %12 azalma
- **Yaz yağışlarının azalması:** Maksimum %30
- **Buharlaştırma-terlemenin artması:** Maksimum %11
- **Çok yağışlı günler- yağış miktarı artışı** %20
- **Aşırı yağışlı günlerde yağış artışı:** %59
- **Yağış şiddetinde artış:** %9
- **Kurak dönemin uzaması:** 23 gün
- **Deniz seviyesinde yükselme:** 45-75 cm olması beklenmektedir.
- **Kent Isı Adası:** Kontrolsüz yapılaşma nedeniyle gerçekleşecek artışa ek olarak, 1-2 °C
- **Yapı stokunun oluşturduğu şehir ısı adası etkisi nedeniyle yapılaşmanın yoğun olduğu ilçelerde sıcaklık:** 5-7 °C daha yüksek
- **İstanbul’da sıcak hava dalgalarına bağlı ölümlerde artış:** 2015, 2016 ve 2017’nin yaz aylarında toplam 14 gün süren sıcak dalgalarına bağlı olarak toplam 419 kişinin öldüğü hesaplanmıştır.

İstanbul sera gazı salım miktarıyla
Ülke sıralamasında 1.
Dünya sıralamasında 26.
sırada

“İstanbul’u 2050 yılında adil ve düşük karbonlu kent yapma hedefinin gerçekleştirilmesi için karbon salınımlarının 2030 yılında en az %40 oranında azaltılması gereklidir”

9

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ, ÇEVRE VE EKOLOJİ

2018 yılında hazırlanan İstanbul İklim Değişikliği Eylem Planında;

- Kırılabilirlik analizi sektörel kırılabilirliklerle sınırlı tutulmuştur.
- Dezavantajlı toplumsal kesimlerin hasar görebilirliği analiz dışında bırakılmıştır.
- İstihdam, barınma, geçim ve yaşam koşullarına yarattığı yakıcı etkiler göz ardı edilmiş; etki azaltım (mitigation) ve uyum (adaptation) eylemleri belirtilmemiştir.

“Sultangazi, Mecidiyeköy, Alibeyköy ve Kağıthane’de yılın yarısından fazlasında kirli hava solunmuştur”

Avrupa’nın en kalabalık kenti İstanbul’da, 2019 yılında sayısı otuz olan ölçüm istasyonuna rağmen hava kalitesi için yeterli ölçüm yapılmamaktadır. İstanbul, 2017 yılından beri hava kirliliğine bağlı ölüm sayısının en fazla olduğu ildir. Yalnızca 2019 yılında hava kirliliğine bağlı 3.761 ölüm yaşanmıştır.

- Nüfus yoğunluğunun en yüksek olduğu iki ilçe olan Gaziosmanpaşa ve Güngören’de hiçbir hava kalitesi ölçüm istasyonu bulunmamaktadır.
- Nüfus yoğunluğu yüksek olan Bayrampaşa, Bağcılar gibi ilçelerde hava kalitesi ölçüm verisi yoktur.

“İstanbul’da hayati öneme sahip içme suyu havzalarında 1,5 milyon insan yaşıyor”

İstanbul, 2017 yılından beri hava kirliliğine bağlı ölüm sayısının en fazla olduğu ildir.

Yalnızca 2019 yılında
3.761 ölüm
yaşanmıştır.

İstanbul’un su havzalarında “düzensiz yapılaşmış yerleşim alanı” toplam 8.829,37 hektardır.

9

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ, ÇEVRE VE EKOLOJİ

Ciddi baskı ve küçülmenin yaşandığı su havzalarında kirliliğe sebep olan ilçe/havza bazlı tehdit faktörleri ise şöyledir:

- Kanalizasyon şebekesinin olmaması/yetersiz olması: Beykoz, Çatalca, Silivri, Şile, Tuzla
- Eysel atıkların arıtılmaması: Şile
- Foseptik çukurların sağlıklı şekilde inşa edilmemiş olması: Pendik, Şile
- Hayvancılık atıkları: Şile
- Kentleşme, sanayi kirliliği, konut alanları: Küçükçekmece Gölü
- Yerleşim alanlarının kontrolsüz büyümesi: Ömerli Havzasının güney kısmı
- Çevresinde nitrat, azot ve fosfat miktarlarının artışı: Büyükçekmece Gölü

“Su kaynaklarındaki azalma ve kirlilik nedeniyle su stresi 2030 yılında krize dönüşecek”

İstanbul'da kişi başına temin edilen su miktarı İstanbul'da yıllık 195 litredir. (İSTKA 2014-2023 Bölge Raporu). Su kaynaklarındaki azalma ve nüfus artışı olması sonucunda, İstanbul'da yıllık su ihtiyacı artacağı beklenmektedir.

İstanbul'da su kaynaklarının yalnızca %52,4'ü doludur

“Sokak hayvanlarına yönelik koruyucu sağlık ve bakım hizmetleri 2018 yılından itibaren ciddi oranda azalmıştır”

Kısırkaya, Tepeören, Hasdal, Cebeci, Tuzla, Gümüşdere (Sarıyer), Orhanlı, Tepeören (Pendik) olmak üzere İBB'ye bağlı toplam 8 adet sahihsiz hayvan bakım ve rehabilitasyon merkezi bulunmaktadır. Ağustos 2019 verisine göre bu merkezlerde 5 binden fazla sokak hayvanı bulunmaktadır.

Koruyucu bakım ve sağlık uygulamaları kapsamında elde edilen 2018 ve 2019 yıllarına ait veriler aşağıdaki gibidir:

- Kısırlaştırılan toplam sokak hayvanı: 20.658 (2018); 16.817 (2019)
- Aşılana toplam sokak hayvanı: 42.460 (2018); 33.725 (2019)
- Kimliklendirilen sokak hayvanı: 32.526 (2018); 28.727 (2019)
- Muayene ve tedavi edilen sokak hayvanı: 146.674 (2018); 122.105 (2019)
- Yuvalandırılan sokak hayvanı: 821 (2018); 722 (2019)

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul İklim Değişikliği Eylem Planı, 2018.

Temiz Hava Hakkı Platformu (THHP), Hava Kirliliği ve Sağlık Etkileri, Kara Rapor, Ağustos 2020.

İstanbul Kent Konseyi, İklim Krizi Çalışma Grubu, Sıcak Dalgaları Görüşü, Haziran 2020.

İstanbul Çevre Düzeni Revizyon Plan Çalışması Analizleri, 2016.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Veteriner Hizmetleri Müdürlüğü, Ocak-Şubat-Mart 2020 hizmet verileri.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Kentsel Dayanıklılık Yaklaşımı, Çalışma Sonuç Kitabı, 2018-2019.

İstanbul Kalkınma Ajansı, 2014-2023 İstanbul Bölge Planı

10 KÜLTÜREL MİRAS

“İstanbul’da tescilli 114 sit alanından, sadece 51 sit alanının planı bulunmaktadır”

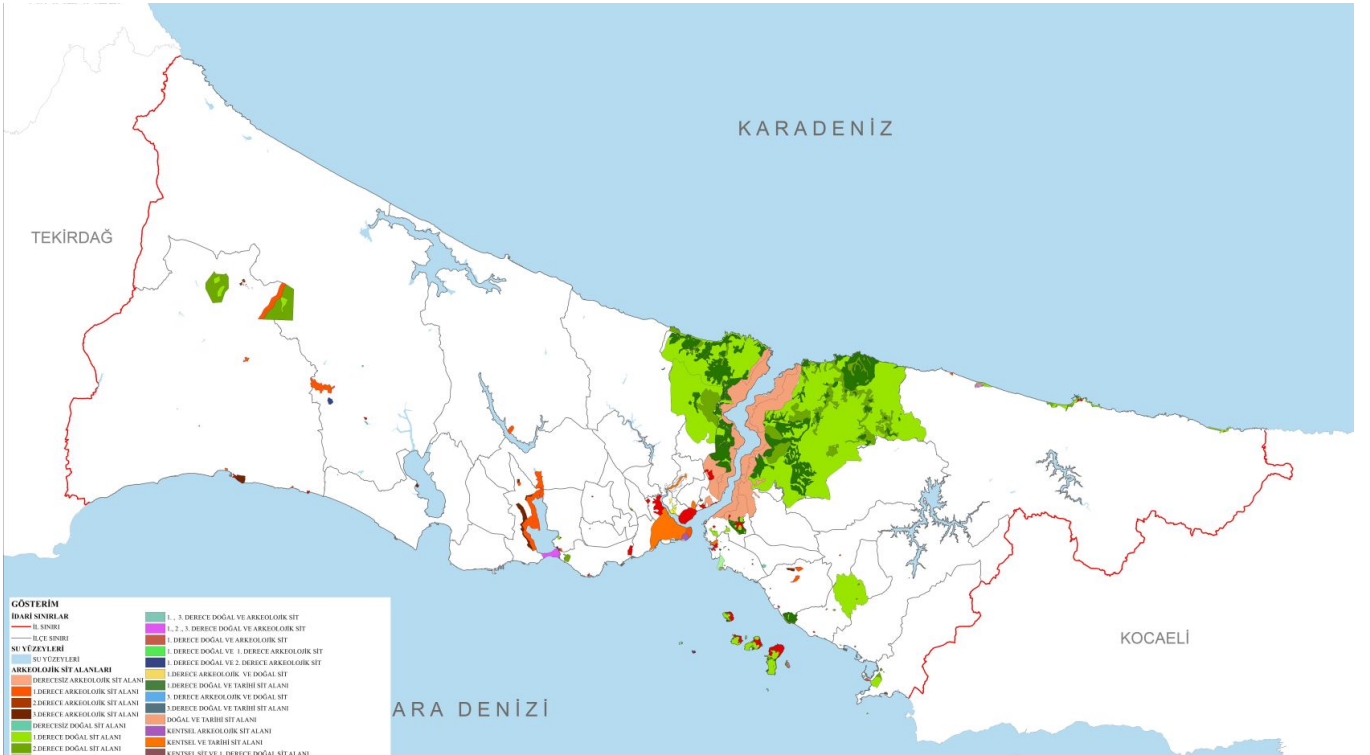
Sit alanları içerisinde 51 sit alanının koruma amaçlı imar planı (KAİP) vardır. 8 sit alanı kısmen plan sınırları içerisinde kalmaktadır. **59 sit alanı ise tümüyle plansızdır.**

	Planlı	Kısmen Planlı	Plansız	Toplam
Doğal Sit Alanı	10	4	24	38
Arkeolojik Sit Alanı	11	2	21	34
Kentsel Sit Alanı	19	0	8	27
Tarihsel Sit Alanı	3	0	0	3
Karma Sit Alanı	13	2	7	22

*114 sit alanı birden fazla statüye sahip olanların toplamıdır.

“İstanbul için Koruma Amaçlı İmar Planı ilkelerini belirleyen bütünleşik bir koruma belgesi oluşturulması gerekmektedir”

Yerel yönetimlerin koruma alanına en büyük dahli KAİP’lerin hazırlanmasında gerçekleşmektedir. **Sit alanları için KAİP’lerin hazırlanması**, bu alanların korunması için temel araçlardan biridir.

10 KÜLTÜREL MİRAS

“Türkiye’deki tescilli kültür varlıklarının %32’si İstanbul’da bulunmaktadır”

**Tescilli Kültür Varlığı
32.068 Adet**

“Merkezi yönetimin yasa ve yönetmeliklerde yaptığı düzenlemelerle İstanbul’un koruma alanlarının koşulları zayıflatılmış, mevzuat ve ilkelere aykırı uygulamalar meşrulaştırılmıştır”

TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARI	ADET
Korunmaya Alınan Sokaklar	12
Anıt ve Abideler	81
İdari Yapılar	566
Kültürel Yapılar	2.382
Şehitlikler	10
Askeri Yapılar	123
Endüstriyel ve Ticari Yapılar	580
Dinsel Yapılar	1.339
Mezarlıklar	810
Sivil Mimarlık Örneği	25.396
Kalıntılar	796
TOPLAM	32.068

Tarih (Bakanlar Kurulu Tarihi)	İlçe	İlan Edilen Yenileme Alanı Sayısı	Planlı	Plansız
2006	Beyoğlu	7	2	5
	Fatih	18	1	17
	Tuzla	1	0	1
	Zeytinburnu	3	2	1
2007	Fatih	2	2	0
2008	Tuzla	4	0	4
2010	Eyüp	1	0	1
2012	Eyüp	1	0	1
	Zeytinburnu	4	1	3
2013	Fatih	1	0	1
Toplam Yenileme Alanı		42	8	34

“Yenileme alanlarında uygulanan projeler tarihi dokudaki sosyo-kültürel ve fiziki özgünlüklerin kaybedilmesine neden olmuştur”

“Kentsel dönüşüm modern mimarlık mirasının korunmasını zorlaştırmakta, bu döneme ait belge değeri taşıyan yapılar hızla yok olmaktadır”

11 GÖÇ

Resmi verilere göre İstanbul'da yaşayan **Suriyeli sayısı 507.773'dir.** Suriyeliler dışında, İstanbul'da **ikamet iznine sahip yabancıların sayısı ise 468.984'tür.**

2008'de İstanbul'un **net iç göç hızı %2,1 iken, 2019'da %7,9'dur.**

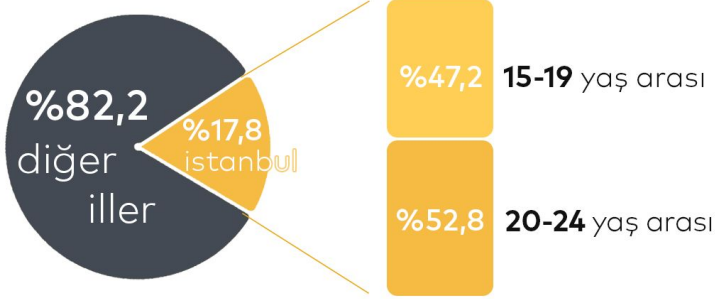
İstanbul'da kayıtsız göçmenlerle birlikte **en fazla göçmenin yaşadığı ilk üç ilçe sırasıyla Esenyurt, Fatih ve Başakşehir'dir.**

Uluslararası Göç Örgütü'ne göre (kayıtsız göçmenler dahil) İstanbul'da **963.536'i Suriyeli olmak üzere, toplam göçmen sayısı 1.660.395'tir.**

“İstanbul'daki göçmen nüfus, kayıtsız olmaları halinde eğitim, sağlık, çalışma ve barınma hakkı gibi birçok temel haktan faydalanamamaktadırlar”

12 GENÇLİK ARAŞTIRMASI

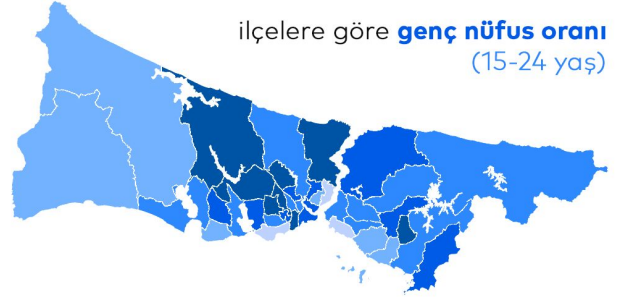
İstanbul'da **2.307.379** genç yaşıyor

Türkiye'de 15-24 yaş aralığında 12,9 milyon genç nüfusun, 2,3 milyonu İstanbul'da yaşıyor. İstanbul'da **nüfusunun %15'ini 15-24 yaş arası gençler** oluşturuyor.

Esenyurt ilçesi 15-24 yaş aralığında 148.837 genç ile en fazla nüfusa sahip ilçedir.

İlçe nüfusuna oranı bakıldığında 15-24 yaş arası gençlerin yoğunlaştığı ilçelerin başında **Zeytinburnu, Sultanbeyli, Esenler, Bağcılar ve Sultangazi** geldi.

en yüksek oranlı ilçeler

1. zeytinburnu %17,7
2. sultanbeyli %17,3
3. esenler %17,3

en düşük oranlı ilçeler

1. %9,6 kadıköy
2. %11,2 bakırköy
3. %11,7 beşiktaş

882 bin genç istihdam edildi

genç işsizlik oranı: **%24,8**

geniş tanımlı genç işsizlik oranı: **%27**

İstanbul'da 15-24 yaş arasında işgücüne dahil olan gençlerin sayısı 291 bin, **genç işsizlik oranı %24,8** oldu.

İstanbul'da **geniş tanımlı genç işsizlik oranının %27'ye yükseldiği** gözlemlendi.

15-24 yaş arasındaki nüfusun %38,2'si istihdam edilirken, %35,2'si eğitim öğretimine devam ediliyor, **%25,1'ise ne eğitimde ne istihdamda** yer alıyor.

İstanbul'da 15-24 yaş arasındaki gençlerden 178.846'sı evli iken, **evlenenlerin %81'ini kadınlar oluşturdu.**

13 COVID-19 ETKİSİ

“Türkiye tarihinin en büyük istihdam ve gelir kaybı yaşanıyor.”

- DİSK'e göre, TÜİK'in dar tanımlı (resmi) işsizlik oranı ve sayısı gerçeği yansıtmıyor. Covid-19 etkisiyle revize edilmiş geniş tanımlı **işsiz ve iş kaybı** sayısı Türkiye genelinde **17,7 milyonu aştı**.
- **İstihdam bir yılda 2 milyon 411 bin kişi azaldı.**
- DİSK'in Temmuz 2020'de yayınladığı “İşsizlik ve İstihdamın Görünümü Raporu'nun verilerine göre pandeminin başından itibaren 3,5 milyon işçi kısa çalışma ödeneği, 1,8 milyon işçi de ücretsiz izin ödeneği aldı. İŞKUR bu kişileri işsiz saymadı.
- Covid-19 ile birlikte kadın işgücü yüzde 12, kadın istihdamı yüzde 10,5 azaldı.
- İş aramayıp çalışmaya hazır olanların ve ümitsiz işsizlerin sayısı patladı: Son bir yılda ümitsizlerin sayısı 1 milyon 310 bine, iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar ise 3 milyon 150 bine yükseldi.

“Ev kadınlarının yüzde 53'ü gelir kaybı yaşıyor”

- İstanPol tarafından Mayıs ayında yayınlanan “Covid-19 Salgınının Kadınların Çalışma ve Hane Yaşamı Üzerine Etkileri” raporu kadınların salgınla birlikte maruz kaldığı riskleri ortaya koymaktadır.
- Türkiye genelinde 16 milyon civarında bir nüfusa karşılık gelen ev kadınlarının yüzde 52,9'u bağımlı oldukları gelirler bakımından salgının yol açtığı gelir kaybı riskine maruz kalmaktadır.
- Bu kadınlar arasında gelir bakımından başkasına bağımlı olan 2 milyon 200 bin civarındaki kadının yüzde 37,8'i okur-yazar bile değildir.

1,8 milyon işçi
ücretsiz izin
ödeneği aldı.

İstihdam
bir yılda
2 milyon 411 bin
azaldı

“Artık sadece
kayıt dışı
çalışanlar
güvencesiz
değiller”

**İstanbul
Planlama
Ajansı**

**Vizyon
2050
Ofisi**